

Doce poetas catalanes del siglo XX

Visat núm. 14

(octubre 2012)

per Enric Casasses

Doce poetas catalanes del siglo XX és un llibre de llibres de traduccions a l'espanyol de la poesia que el seu títol indica. Obra monumental i de vida del poeta mexicà Orlando Guillén, el qual hi ha dedicat gran part del seu temps creador durant els darrers trenta anys.

Es tracta d'un volum bilingüe d'unes dues mil pàgines que, a diferència de les antologies tradicionals, reuneix llibres sencers dels autors triats, en el seu moment, per Joan Vinyoli en circumstàncies peculiars, i que són, en ordre cronològic, aquests: Guerau de Liost, Josep Carner, Carles Riba, Joan Salvat-Papasseit, J. V. Foix, Pere Quart, Agustí Bartra, Salvador Espriu, Joan Vinyoli, Joan Brossa, Gabriel Ferrater i Vicent Andrés Estellés. Gairebé tots són representats amb un llibre; excepte Riba, Espriu i Ferrater que ho són amb dos; Foix amb un llibre en prosa i una mostra àmplia en vers; i Vinyoli, a qui l'autor dedica la seva obra, amb tres.

Entenent que la nòmina és panoràmica i representativa de la poesia catalana clàssica del segle XX, Guillén la va completar amb les seves «Tres añadiduras»: una mostra generosa de la poètica de l'època escrita per dones, amb tres de les seves més destacades protagonistes: Maria Antònia Salvà, Clementina Arderiu i Rosa Leveroni.

A aquests trets que defineixen, d'entrada, l'originalitat d'aquest volum, si més no sorprenent, Orlando Guillén hi afegeix una introducció «de rara belleza» (segons l'escriptor mexicà Gordon Ross) i de penetrant fondària, i també un notable «Apéndice de varia intención» on recull, a més dels llibres dels poetes la representació dels quals sobreix de la unitat al cos principal de l'obra, mostres de l'art poètica dels autors inclosos i estudis i aportacions crítiques dels uns sobre els altres o de varia procedència especialitzada, triats amb exigència i encert, que amplien l'horitzó de lectura del volum i el fan més assequible i entranyable.

A invitació del poeta mexicà, Enric Casasses, un dels més importants poetes actuals de la llengua catalana, amic d'ell i consultor de català al llarg del volum i dels anys, escriu a manera d'epíleg una «Notícia de la poesia catalana», un estudi tan apassionat com rigorós dels avatars de la poesia catalana des de Ramon Llull i Ausiàs March fins a Jacint Verdaguer i Joan Maragall, que contribueix a l'abastiment d'informació poètica de l'obra fins a límits, si no exhaustius, sí imprescindibles per al coneixement i la difusió de l'esperit català a través de la seva gran poesia en el temps. Per tancar el seu volum, Orlando Guillén ens obsequia encara amb «La ñapa» [La torna], on trobem la breu i selecta presència d'autors significatius de l'anomenada Escola Mallorquina.

El conjunt d'aquestes característiques de singularitat, extensió i fondària fan de *Doce poetas catalanes del siglo XX* un volum de publicació urgent i necessària. Les pàgines que segueixen i que s'obren amb textos al·lusius i pertinents de l'autor mexicà solament pretenen il·lustrar aquests extrems, i l'expectació i el ressò a la premsa que el llibre ha suscitat des del seu inèdit.

Presentació de l'antologia inèdita d'Orlando Guillén, escrita per ser inclosa a l'edició.